

Föredragande:
Ordförande Staffan Beijer

§ 11. Fastställande av årsredovisning, utdelning avseende Prästlönetillgångar i Visby stift samt fråga om ansvarsfrihet för egendomsnämnden för verksamhetsåret 2023

PLT 2023-0028

Årsredovisningen för prästlönetillgångar i Visby stift 2023 har behandlats av egendomsnämndens sammanträde den 26 mars 2024.
Anders Ahlin, stiftskamrer redogör för den ekonomiska delen i årsredovisningen.

Resultat:
Årets resultat efter skatter och reavinster uppgår till 7 749 tkr.
Det disponibla resultatet är 6 524 tkr.

Utdelning:
Egendomsnämnden föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

Församlingar/pastoraten	2 250 tkr
Nationell nivå	2 250 tkr
Återstående medel överförs i ny räkning	6 090 tkr
Summa	10 590 tkr

Stiftsstyrelsens beslut 2024-04-23 § 48
Stiftsstyrelsen överlämnar årsredovisningen för Visby stifts Prästlönetillgångar 2023 till stiftsfullmäktige.

Stiftsfullmäktiges beslut
Stiftsfullmäktige beslutar att fastställa årsredovisningen med resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys för Prästlönetillgångar i Visby stift 2023.
Stiftsfullmäktige beslutar att 4 500 000 kronor delas ut enligt följande:
2 250 000 kronor fördelas till församlingarna/pastoraten enligt det andelstal som gäller för respektive församling/pastorat och 2 250 000 kronor till Svenska kyrkans nationella nivå.
Stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämnden ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023.

Anmärkning:
Arvid Mickeläker anmäler jäv och deltar inte i beslutet.
Egendomsnämndens ledamöter och ersättare som tjänstgör vid stiftsfullmäktige deltar inte i beslutet: Gunnar Lindby, Karl Johan Johansson, Börje Bendelin, Sven Sandström, Mathias Eldnor, Ola Björkqvist, Gunnel Lindby

Bilaga: Årsredovisning för prästlönetillgångarna Visby stift 2023
Beslutet sänds till: Kyrkokansliet, Jan Östlund

Justerare					Utdragsbestyrkande
					

Prästlönetillgångar i Visby stift (org.nr 834002-0547)
Årsredovisning
2023

Innehållsförteckning

Prästlönetillgångar i Visby stift (org.nr 834002-0547)	1
Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning.....	9
Balansräkning.....	10
Kassaflödesanalys	13
Noter.....	14
Revisionsberättelse	23

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Prästlönetillgångar i Visby stift (med säte i Visby org.nr. 834002–0547) har sitt ursprung i fastigheter som donerades till kyrkan i syfte att avkastningen skulle användas för att avlöna församlingens präster. Numera går avkastningen till hälften till det inomkyrkliga utjämningsystemet och resten direkt till de församlingar som ursprungligen fick donationen.

Det stora flertalet av prästlönetillgångar härstammar från medeltiden. När prästlönefastigheter säljs uppkommer en annan form av prästlönetillgång, de så kallade prästlönefonderna. Detta tillgångsslag utgör således medel från försäljning av prästlönefastigheter.

Prästlönetillgångarna består av antingen prästlönefastigheter eller prästlönefonder.

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftelseliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har i lag klarlagts att prästlönetillgångarna ska förvaltas såsom självständiga rättssubjekt. Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska ägas av dessa rättssubjekt.

Likasa har i lag klarlagts att prästlönetillgångar ska förvaltas av Svenska kyrkan med ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Svenska kyrkan har i kyrkoordningen delegerat sitt förvaltaruppdrag till stiftet. I stiftsstyrelsens uppdrag ingår att ta hand om den ekonomiska förvaltningen och att förvalta stiftets egendom om detta inte ska skötas av någon annan. Stiftsfullmäktige kan, istället för stiftsstyrelsen, utse särskild nämnd som tilldelas uppgiften att förvalta stiftets prästlönetillgångar. I Visby stift är en egendomsnämnd utsedd för denna uppgift.

Prästlönetillgångarna är till sin karaktär snarlika avkastningsstiftelser. Stiftelselagen är dock inte tillämplig. Att endast avkastningen får användas för ändamålet ska garantera att den förmögenhet som prästlönetillgångarna utgör inte äventyras. Kapitalvärdeskyddet för prästlönefonden kommer i uttryck i kyrkoordningens krav på årlig värdesäkring och prästlönefastighetskapitalet är i sig värdeskyddat utifrån antagandet att fastighetspriserna över tiden följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

Prästlönetillgångar i Visby stift förvaltar 106 prästlönefastigheter, fördelat på 207 skiften samt en prästlönefond. Total areal för prästlönefastigheterna uppgår till ca 10 500 ha. Under 2011 beslutade stiftsfullmäktige att stiftet ska tillämpa Svenska kyrkans finanspolicy i den del som avser etiska riktlinjer. Prästlönefondens placeringar följer numera dessa etiska riktlinjer. Denna policy uppdaterades under 2022.

Nya beskattningsregler från och med 2014 innebär att prästlönetillgångarna inte längre är skattskyldiga för kapitalinkomster. Kapitalförluster blir ej heller längre avdragsgilla. Prästlönetillgångarna jämställs med stiftelser i all skattelagstiftning där ej annat anges.

Alla belopp i denna årsredovisning uppges i tusentals kronor (tkr) där inte särskilt anges.

Resultat och ställning

Årets resultat 7 749 tkr överstiger det budgeterade 3 034 tkr med 4 715 tkr. För fondverksamheten som gick med ett överskott gentemot budget på 3 328 tkr beror det framförallt på finansiella intäkter utöver budget såsom reavinster från avyttringar av fondandelar, ränteintäkter kyrkkontot samt utdelningar.

Skog överskred budgeterat resultat med 624 tkr, mycket tack vare att försäljningen gynnats av stigande timmerpriser. Dock togs en stor kostnad på 519 tkr när Fåröprojektets kostnader aktiverades i och med att projektet lagts på is.

Utfallet på Jord kontra budget blev också bättre, 763 tkr. Högre arrendeintäkter än budgeterat (520 tkr). En del arrendeavtal har skrivits om med ett högre belopp än tidigare. Skatten på 454 tkr begränsas av de stora reavinstvolymerna i fondverksamheten, som är skattefri i sin helhet, samt de skattemässiga avskrivningarna. Biskopsgården som ingår i Jord fortsätter med hyresavtalet gentemot Visby stift som stipulerar en självkostnadshyra samt en årlig räntekostnad på gjorda investeringar.

Flerårsöversikt

	2023	2022	2021	2020	2019
Rörelsens intäkter	14 770	13 011	9 331	18 321	15 231
-varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	397	3 514	369	8 364	2 585
Årets resultat	7 749	8 648	3 849	11 471	8 065
Förslag till utdelning	4 500	2 000	4 000	3 000	3 000
Balansomslutning per bokslutsdag	127 500	120 603	115 383	114 419	106 207

Nyckeltal

Vinstmarginal, skog (%)	20,3	7,6	10,0	2,9	1,8
Vinstmarginal, jord (%)	30,6	35,8	55,0	20,4	30,5

Direktavkastning

Direktavkastning, skog (%)	0,3	0,3	0,2	0,6	0,05
Direktavkastning, jord (%)	1,1	1,2	1,3	0,4	1,1
Direktavkastning, fond (%)	3,9	3,2	2,0	2,0	2,3
Direktavkastning förvaltade tillgångar	5,3	4,7	3,5	3,0	3,4

Totalavkastning

Totalavkastning, skog (%)	29,9	1,0	0,2	0,6	0,05
Totalavkastning, jord (%)	4,4	-35,5	1,4	4,8	2,8
Totalavkastning, fond (%)	20,8	-23,2	2,0	2,0	10,2
Totalavkastning förvaltade tillgångar	55,1	-57,7	3,6	7,4	13,05

Schabloniserade marknadsvärden*

<i>förvaltade tillgångar, mkr</i>	2023	2022	2021	2020	2019
Skog (beräknad)	358,8	252,7	254,4	254,8	209,4
Jord (beräknad)	137,3	133,3	182,5	191,8	165,9
Fond	36,6	33,1	42,9	33,6	32,7
Summa marknadsvärde, mkr	532,7	419,1	479,8	480,2	408,0

AV

JZ

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) – uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

Direktavkastning (%) – uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaldade tillgångar.

Totalavkastning (%) – uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaldade tillgångar.

* Schabloniserade marknadsvärden för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet * 1,33

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Egendomsnämnden har under året haft 6 protokollförda möten samt sommarexkursion i juni för ledamöterna i eigendomsnämnden. Eigendomsförvaltningens personal deltog på en studieresa i Danmark där etableringen av solparker kommit längre än i Sverige. Resan finansierades av det gemensamma solelsprojektet i PLT med stöd från färdplan för klimatet.

Förvaltningen har under året, förutom löpande arbete, prioriterat utvecklingsprojekt med solei och vindkraft. Det gemensamma nationella soleisprojektet har för fas 2 blivit beviljade 3 miljoner från Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Det har under året anordnats webinarier om solei samt diskussion förts en med nationell nivå om hur en grön investeringsfond kan organiseras för att kunna bygga soleisparker på prästlönefastigheter. Nätägaren på Gotland kan i nuläget inte ta emot mer el på nätet så förvaltningen har fokuserat på företag som använder olika former av nätbalansering av elproduktionen för att kunna teckna avtal. Positivt är att GEAB påbörjat uppgradering av stamnätet på Gotland, en ökning från 85 till 145 KV nät. Även om några prästlönefastigheter berörs av intrång kommer ökningen möjliggöra framtida satsningar på grön elproduktion.

På ett fastighetsägarmöte i januari 2023 förordade prästlönetillgångarna tillsammans med markägargruppen att gå vidare och förhandla vindkraftsavtal för ett område på mellersta Gotland med SR Energy. Markägargruppen fick i uppdrag att gå vidare och förhandla villkor för arrendeavtal. Eigendomsförvaltaren deltar i förhandlingsgruppen. Det är fyra prästlönefastigheter på sammanlagt ca 2400 ha som ingår i det av Region Gotland utpekade vindbruksområdet.

Det sista gårdsarrendet i Visby stift, Sigraivs i Västerhejde, frånträdde 13 mars. Jordbruksmarken är kvar i prästlönetillgångarna och har en ny sidoarrendator. Gårdsbebyggelsen med några ha mark har via mäklare sålt under hösten 2023 och tillträds februari 2024. Extra roligt är att det är en ung barnfamilj som flyttar in!

Prästlönefastigheten Priorn 2 som omfattar biskops- och kapitelhusgården hyrs idag ut till Visby stift för biskopsämbetet samt till Kapitelhusgården i Visby AB som framför allt har sommarrestaurang med medeltidstema. Eigendomsförvaltningen har tillsammans med representant för stiftet och Biskop Erik initierat en översyn av fastigheten för att se hur den på bästa sätt användas för Visby stift i framtiden.

Den 23 november 2023 drabbades Trossamfundet Svenska kyrkan av följderna av en så kallad ransomware-attack. Angreppet var omfattande och berörde hela Svenska kyrkan. Angreppet medförde att trossamfundet stängde ner samtliga servrar för att förhindra att angriparen fick tillgång till känslig information, vilket i olika utsträckning påverkade all verksamhet inom hela Svenska kyrkan, inklusive PLT i Visby stift. Därefter har ett samordnat systematiskt arbete skett för att säkerställa att Svenska kyrkans servrar och datorer inte innehåller skadlig kod och att återstarta de genomgångna serverna och systemen. I PLT i Visby stift har mycket av arbetet har varit fokuserat på att kunna bedriva ordinarie verksamhet utan det digitala stödet. Ekonomisk skada har minimerats då PLT fortfarande får pappersfakturor, som vi själva scannar in, vilka kunnat hanteras manuellt utan att bli drabbat av dröjsmålsräntor och andra förseningsavgifter. Ökade konsultkostnader förekommer dock för återuppbyggandet av det normala datatekniska stödet. Arbeta pågår dels på den nationella nivån inom Trossamfundet för att minska riskerna för att denna situation ska uppstå igen, dels lokalt med att skapa lokala rutiner för ökad krisberedskap om motsvarande situation skulle uppstå igen.

Finansiella instrument

Egendomsnämndens riktlinjer för kapitalförvaltningen regleras i en av stiftsfullmäktige fastställd finanspolicy, uppdaterad 2022, som innehåller bland annat etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål samt anvisningar för portföljsammansättning. Vid utgången av 2023 hade prästlönefondens värdepappersinnehav ett marknadsvärde på 26 mkr (33 mkr) men då ska man ha i beaktande att PLT sänt över 15 miljoner att investeras med hjälp av Söderberg & Partners, vilket är en tredjedel av portföljens värde. Därför blir marknadsvärdet för de kortfristiga placeringarna av rörelsemedel, likvida medel, vid utgången av 2023 så höga som 34,9 mkr (19,2 mkr). De 15 miljonerna investerades i början av 2024.

Framtida utveckling

Förvaltningen kommer under året att, förutom löpande arbete, prioritera utvecklingsprojekt med sol, vindkraft samt utvecklingsprojekt av prästlönefastigheterna. Föreningen GUBIS (Gotländska utvecklingsbolag i samverkan) har i ett skolortprojekt kontaktat egendomsförvaltningen angående möjligheten till bostadsbyggande i Kräklingbo samt Stenkyrka. Förvaltningen kommer att teckna en avsiktsförklaring med GUBIS om att undersöka dessa möjligheter.

Under 2023 förhandlades, på uppdrag av markägare, villkor för vindkraft på mellersta Gotland. Prästlönetillgångarna förvaltar i det av Region Gotland utpekade vindbruksområdet ca 2400 ha fördelat på 4 fastigheter. Förhandlingsgruppen har tillsammans med SR Energy tagit fram förslag till markägaravtal som är tänkt kunna fungera som avtal till alla markägare. Nästa steg är att samla till markägarmöte och presentera avtalet.

Att nå resultat med solparksetablering har varit svårt på grund av begränsningar hos nätägaren på Gotland. Prästlönetillgångarna har haft två avtal som tyvärr inte kunnat förverkligas med anledning av elnätet. Förvaltningen har fokuserat på att hitta samarbetspartners som jobbar med energibalansering samt att förmedla energin via annan energibärare än elnätet.

Under 2024 kommer egendomsförvaltningens personal jobba med ett arbete som handlar om kommersiell utveckling kopplat till stiftets strategiarbete. Det kommer att ta i anspråk ca 5–10 % av personalens tid. Förvaltningssekreteraren skall även under våren delta som koordinator i strategiarbetet som beräknas ta ca 10–20 % av arbetstiden.

Sedan årsskiftet 2023/2024 har Söderberg & Partners förvaltningen av 1/3 av prästlönefonden. Resterande fond ligger hos SEB Ethosfond. Placeringarna hos S&P och Ethos speglar varandra och egendomsnämnden skall under året följa avkastning och värdeutveckling för att utvärdera båda alternativen. Ger förvaltningen hos S&P bra resultat är förhoppningen att övriga enheter i stiftet kan investera och därmed få lägre förvaltningskostnader för alla enheter.

Förvaltargruppen för alla prästlönetillgångar har gemensamt beställt en kolbalansberäkning för skogsbruket i varje stift. Beräkningarna har genomförts av Skogforsk (Rolf Björheden, professor, seniorforskare). Beräkningen visar skogsbrukets koldioxidinlagring, upptag och utsläpp samt ger tips på åtgärder för att sänka utsläppen. Se bilagan om klimateffekter.

Virkes- och energimarknaden fortsätter att förändras kraftigt pga kriget. Timmer- och massavedspriser stiger fortfarande pga kriget och det låga värdet på kronan. Det betyder att lönsamheten i klana gallringar har gått upp på ett bra sätt som gör att vi kan hålla en bra skogsskötsel aktiv. Även nettot från skogsförvaltningen har ökat på årets resultat. Miljökraven ökar också efter att Länsstyrelsen varje höst inventerar de äldre avverkningsmogna skogarna. De letar efter rödlistade svampar och växter. Både hos allmänhet och internt inom kyrkan ökar önskemålet om att använda hyggesfria metoder vid föryngringsarbetet av de äldre skogarna. Tyvärr så är det svårt att på Gotland föryngra med hyggesfria metoder då torkan och de grunda jordarna gör att gräs, ene och buskskikt vinner mot tall- och granfrön, som faller till marken och ej kan gro och utvecklas. FSC är vi fortsatt med i och de vill att vi håller nere hyggesstorleken och att vi sparar mer träd på hyggena. Vid vårens FSC-revision så fick flera stift nedslag på att gamla vindfällan, s.k. lågor, kördes över av skogsmaskinerna. Det har inneburit att entreprenörerna har fått gå på repetitionskurs för att hantera lågorna försiktigare. Det varma klimatet gör att vi inte kan köra i många av skogarna på vintern och fågelhäckningen gör att vi behöver undvika lövskogar på försommaren.

Förslag till vinstdisposition

Vinstdisposition sker i enlighet med bestämmelserna i KO 44:4 och 46:5. Särskild förteckning lämnas i bilaga och visar den samlade utdelningen specificerad på respektive mottagande församling/pastorat utifrån gällande andelstal.

Årets inflation har tryckts ner till 2,3% och har därmed skapat utrymme att kunna öka utdelningen jämfört med förra året då värdesäkringen blev ovanligt hög. Med de balanserade vinstmedlen så finns ett utrymme på 10,6 miljoner disponibelt för utdelning och med en utdelning på 4,5 miljoner så balanseras resterande medel för framtida bruk och för att täcka upp olika scenarios som kan påverka utdelningsbart resultat negativt. Detta för att kunna hålla en jämn och hög utdelning över tid.

	2023	2022
Disponibla vinstmedel från föregående år	4 065	4 382
Justering av föreg års disp vinstmedel	1	0
Tillkommer disponibelt årsresultat	6 524	1 683
Summa	10 590	6 065

Egendomsnämnden föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

-Att till församlingar/pastorat utdela	2 250	1 000
-Att till nationell nivå utdela	2 250	1 000
-Att återstående medel överförs i ny räkning	6 090	4 065
Summa	10 590	6 065

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Prästlönetillgångarna bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Resultaträkning	Not	2023	2022
Belopp i tkr			
Rörelsens intäkter	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3	10 049	9 500
Intäkter prästlönefond	4	4 324	1 015
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		397	3 514
Summa rörelsens intäkter		14 770	14 029
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-2 131	-3 011
Kostnader för inhyrd personal	5	-1 416	-1 263
Övriga externa kostnader	6,7	-2 862	-2 152
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	9	-174	-174
Summa rörelsens kostnader		-6 583	-6 600
Rörelseresultat		8 187	7 429
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		0	1 060
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter		16	280
Resultat efter finansiella poster		8 203	8 769
Bokslutsdispositioner		0	244
Skatt på årets resultat	8	-454	-365
Årets resultat		7 749	8 648

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	7 749	8 648
Värdesäkring enligt KO 46:11 (med 2,3%)	-828	-3 451
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde, enligt KO 46:10	-357	-3 457
Avgår inträngsersättning allframtid m m	-40	-57
Årets disponibla resultat	6 524	1 683

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
---------------	-----	------------	------------

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar			
Prästlönefastigheter	9	74 034	74 214
Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	10	46	565
		74 080	74 779

Finansiella anläggningstillgångar			
Prästlönefondsmedel	11	17 703	25 832
Övriga långfristiga värdepappersinnehav	11	63	63
		17 766	25 895

Summa anläggningstillgångar		91 846	100 674
------------------------------------	--	---------------	----------------

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		584	369
Övriga fordringar		2	3
Skattefordringar		0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	198	338
		784	710

Kortfristiga placeringar			
Kassa och Bank	13,16	34 870	19 218

Summa omsättningstillgångar		35 654	19 928
------------------------------------	--	---------------	---------------

Summa tillgångar		127 500	120 602
-------------------------	--	----------------	----------------

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Prästlönefastighetskapital		74 034	74 214
Prästlönefondskapital		37 113	35 708
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		4 065	4 382
Årets disponibla resultat		6 524	1 683
Summa eget kapital		121 736	115 987
 Avsättningar			
Avsättning skogsvård	14	1 312	1 448
 Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 436	1 122
Skatteskulder		359	236
Övriga skulder		1 588	847
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	1 069	962
Summa kortfristiga skulder		4 452	3 167
 Summa eget kapital och skulder		127 500	120 602

Eget kapital

Det egna kapitalet i prästlönstillgångarna är uppdelat i bundet kapital (sådant kapital som inte får användas till utdelning/utjämningsavgift) och fritt eget kapital. Det i resultaträkningen redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning vilket beaktas vid redovisningen av det egna kapitalet enligt räkningen nedan.

Förändring av eget kapital	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	
	Prästlöne- fastighets- kapital-	Prästlöne- fonds- kapital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat
EGET KAPITAL				
Ingående balans 2022-01-01	57 937	45 020	6 569	1 813
Omföring av föregående års resultat			1 813	-1 813
Köp/försäljning prästlönefastighet	6 836	-6 836		
Bokfört värde	0	0		
Omföring avskrivning byggnad	-174	174		
<i>Årets resultat</i>				8 648
Avsättning till bundet eget kapital:				
Omföring av realisationsvinst fastighet		3 514		-3 514
Värdesäkring enligt KO 46:11		3 451		-3 451
Retroaktiv justering fastighetskapital	9 615	-9 615		
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till andelsägande				
Församling/samfällighet			-2 000	
Särskild utjämningsavgift			-2 000	
Utgående balans 2022-12-31	74 214	35 708	4 382	1 683
Ingående balans 2023-01-01	74 214	35 708	4 382	1 683
Omföring av föregående års resultat			1 683	-1 683
Köp/försäljning prästlönefastighet	-6	6		
Bokfört värde	0	0		
Omföring avskrivning byggnad	-174	174		
<i>Årets resultat</i>				7 749
Avsättning till bundet eget kapital:				
Omföring av realisationsvinst fastighet		397		-397
Värdesäkring enligt KO 46:11		828		-828
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till andelsägande				
Församling/samfällighet			-1 000	
Särskild utjämningsavgift			-1 000	
Utgående balans 2022-12-31	74 034	37 113	4 065	6 524

Värdesäkring enligt KO 46:11 har skett med 2,3 % (10,2%). Som försäljning av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelse av nyttjanderätt, servitut och annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång.

AV

Kassaflödesanalys	Not	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		8 203	8 769
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Av- och nedskrivningar		174	174
Ökning/minskning av avsättningar		-136	28
Vinst vid försäljning av finansiella anl.tillgångar		-2 509	-4 574
<u>Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet</u>		-454	629
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		5 278	5 026
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Minskning/ökning av varulager		0	0
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar		-74	123
<u>Ökning/minskning av kortfristiga skulder</u>		1 285	-207
Kassaflöde från den löpande verksamheten		6 489	4 942
Investeringsverksamheten (driften)			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		0	-3 322
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		363	0
<u>Förvärv/försäljning av finansiella anläggningstillgångar</u>		10 800	3 055
Kassaflöde från investeringsverksamheten		11 163	-267
Kassaflöde före utdelning		17 652	4 675
<u>Utdelning till församling/pastorat och stift</u>		-2 000	-4 000
Årets kassaflöde		15 652	675
<u>Likvida medel vi årets början</u>		19 218	18 543
Likvida medel vi årets slut	16	34 870	19 218

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2017 upprättas årsredovisningen med tillämpning av årsredovisningslagen (1995:1554) ÅRL, begravningslagen (1990:1144) och Bokföringsnämndens BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska kyrkans redovisningskommitté (KRED). Med stöd av 3 kap 5§ fjärde stycket ÅRL har Prästlönetillgångarna i Visby stift inte räknat om jämförelsetalen och därmed är tidpunkten för övergången för tillämpning av BFAR 2012:1 den 1 januari 2017.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkten till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke:	I den period virket levererats till köparen.
Avverkningsuppdrag och leveransrotköp:	I den period virket inmätts.
Rotposter:	Vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter:	I den period uthyrningen avser.
Ränteintäkter:	I enlighet med effektiv avkastning.
Erhållen utdelning:	När rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

Bidrag

Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönetillgångarna beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckningen det är sannolikt att avdraget kan avräknas om överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 delades vissa av prästlönstillgångarnas materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. När en komponent i en anläggningstillgång, byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönfastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönfastighet räknas även allframtidsupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	20-67 år
Övriga inventarier, installationer och verktyg	5 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönstillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönstillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondmedel – Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehas innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmiddel utgör en separat förvaltnad tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönfastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmiddel i balansräkningen. Prästlönefondsmidlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmiddel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmidlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmidlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelse på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamhet, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaltningsprästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Not 2 Information om oberoende rörelsegrenar

Förvaltningen av prästlönetillgångarna indelas i rörelsegrenarna skog, jord och fond. Ytterligare rörelsegrenar kan förekomma, dock endast i de fall att de utgör väsentlig del av nettoomsättningen. I not anges nedanstående information om de oberoende rörelsegrenarna.

Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:	2023	2022
Skog	5 602	8 528
Jord	4 844	4 486
Fond	4 324	1 015
Summa	14 770	14 029

Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:

Skog	1 136	4 109
-varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgång	-4	3 457
Jord	2 963	2 200
-varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgång	401	57
Fond	4 088	2 123
-varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgång	2 672	1 060
Summa rörelseresultat	8 187	8 432
-varav realisationsvinst vid avyttring av anl.tillgång	3 069	4 574

Not 3 Nettoomsättning

Nettoomsättning prästlönefastigheter	2023	2022
<i>Intäkter skog</i>		
Leveransvirke	5 073	4 687
Jaktarrenden	270	236
Övriga intäkter	233	148
Nettoomsättning skog	5 576	5 071
<i>Intäkter jord</i>		
Jordbruksarrenden	3 149	3 090
Övriga intäkter, varav hyror 922 tkr (880 tkr)	1 324	1 339
Nettoomsättning jord	4 473	4 429

Not 4 Intäkter prästlönefond

Intäkter prästlönefond	2023	2022
Utdelningar	1 073	1 015
Reavinst vid försäljning av fonder	2 672	0
Räntor	579	0
	4 324	1 015

Not 5 Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 2,0 heltidstjänster (1,9 heltidstjänster).

AJ Gm

Not 6 Operationella leasingavtal

	2023	2022
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom 1 år	1 132 934	700 000
Förfaller till betalning senare än ett år men inom fem år	0	0
Förfaller till betalning senare än fem år	0	0
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	1 056 941	854 956

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av förvaltningsavgifter till Skogssällskapets Förvaltnings AB, administrativa avgifter till Visby stift samt fastighetsskötselavgifter för Biskopsgården till Visby domkyrkoförsamling. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp. Variabla avgifter förekommer inte.

	2023	2022
Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	3 864 802	3 818 902
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	7 960 179	9 209 447
Förfaller till betalning senare än fem år	32 550	54 750
Under perioden erhållna leasingavgifter	4 909 666	3 925 040

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden samt hyresintäkter för Biskopsgården från Visby stift.

Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2023	2022
Kvalificerade revisorer		
Grant Thornton Visby:		
Revisionsuppdrag	40	40
Redovisningsrådgivning	0	0
Övriga valda revisorer, lekmanrevisorer		
Revisionsuppdrag	1	1

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 8 Skatt på näringsverksamhet

	2023	2022
Aktuell skatt	0	0
Skatt på årets resultat	-454	-369
Redovisat resultat, i skattepliktig verksamhet, före skatt	2 205	1 793
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (%)	0	0
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader i den skattepliktiga näringsverksamheten	0	0
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat i skattepliktig verksamhet (näringsverksamhet)	0	4
Redovisad skattekostnad	-454	-365

Not 9 Prästlönfastigheter

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	75 823	68 987
Inköp	0	7 270
Omklassificeringar (+/-)	0	0
<u>Försäljningar och utrangeringar</u>	-5	-434
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	75 818	75 823
Netto anskaffningsvärde	75 818	75 823
Ingående avskrivningar	-1 609	-1 435
Försäljningar och utrangeringar	-1	0
<u>Årets avskrivningar</u>	-174	-174
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 784	-1 609
Utgående redovisat värde	74 034	74 214
Taxeringsvärden		
Mark	372 999	396 436
<u>Byggnader</u>	32 056	30 941
	405 055	427 377

Not 10 Pågående nyanläggning

Ingående balans	565	565
Utgifter under året	0	0
<u>Under året färdigställda tillgångar/Nedlagda projekt</u>	-519	0
Utgående redovisat värde	46	565

Pågående nyanläggningar avser tomtexploatering på Västerhejde 2.

Under 2020 har resterande nio tomter på Västerhejdeprojektets första del sålts. Under 2021 påbörjades andra delen av Västerhejdeprojektet som nu satts på paus. Projekteringen på Fårö satt varit satt på paus under många år är nu nedlagt och kostnadsfört med 519 tkr.

Not 11 Prästlönefondsmedel

<u>Värdepappersinnehav</u>	<u>Anskaffningsvärde</u>	<u>Redovisat värde</u>	<u>Marknadsvärde bokslutsdag</u>
Långfristiga värdepappers- innehav			
Onoterade aktier	63	63	
Noterade aktiefonder	11 703	11 703	20 955
Noterade räntebärande värdepapper	6 000	6 000	4 851
Summa värdepappersinnehav	17 766	17 766	25 806

Förändring prästlönefondsmedel	2023	2022
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	25 895	27 890
Investeringar under året	0	6 831
Försäljningar/avyttringar	-8 129	-8 826
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 766	25 895
Utgående redovisat värde	17 766	25 895

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023	2022
Försäkringspremier	39	34
Upplupna arrendeintäkter	66	23
Övriga poster	93	281
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	198	338

Not 13 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 16 550 tkr (16 632 tkr) behållning på det s.k. kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Not 14 Avsättningar

	2023	2022
Avsättning vid årets början	1 448	1 476
Nya avsättningar	0	0
Justeringar till följd av förändringar av nuvärden	0	0
Ianspråktaget belopp	-136	-28
Återfört outnyttjat belopp	0	0
Avsättning vid årets slut	1 312	1 448

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023	2022
Förutbetalda arrendeintäkter	901	830
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	168	132
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 069	962

Not 16 Likvida medel

Specifikation av likvida medel vid årets slut	2023	2022
Swedbank huvudkonto	16 550	16 632
Skogssällskapets klientmedelskonto	3 126	2 187
Söderberg & Partners klientmedelskonto	15 042	0
Övriga bankkonton	152	399
Summa likvida medel	34 870	19 218

Not 17 Eventualtillgång

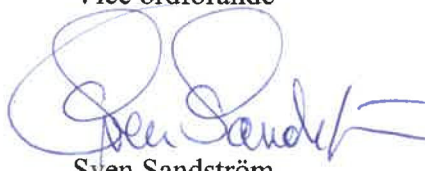
År 2016 tecknades avtal med Sprängabrita ekonomisk förening om projektering för vattenverk och ledningsdragning till ett nytt bostadsområde på fastigheten Fårö Svens 1:1. År 2018 betalades ett förskott på 110 tkr in som en bokningsavgift, för anslutning av 14 hus, men kostnadsfördes vid det tillfället. Om exploateringen inte kommer igång enligt avtalet så ska bokningsavgiften återbetalas, ingen ränta utgår.

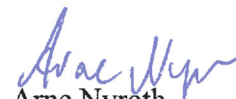
Visby 2024-03-26

Gunnar Lindby
Ordförande

Börje Bendelin
Vice ordförande

Karl-Johan Johansson

Sven Sandström

Arne Nyroth

Vår revisionsberättelse har avlämnats den 2/5 2024

Anita Levander
Auktoriserad revisor

Ranita Gustafsson

Per Tellström

Revisionsberättelse

Till Stiftsfullmäktige i PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFT

Org.nr. 834002 - 0547

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFT för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFTS finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att Stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Prästlönetillgångarna i Visby Stift.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Det registrerade revisionsbolagets ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Prästlönetillgångarna i Visby Stift enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Egendomsnämndens ansvar

Det är Egendomsnämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar Egendomsnämnden för bedömningen av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om Egendomsnämnden avser att upplösa Prästlönetillgångarna i Visby Stift, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå

en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i Egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att Egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om Prästlönetillgångarna i Visby Stifts förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser

eller förhållanden göra att Prästlönetillgångarna i Visby Stift inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera Egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av Egendomsnämndens förvaltning för PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFT för år 2023.

Vi tillstyrker att Stiftsfullmäktige beviljar Egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Prästlönetillgångarna i Visby Stift enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för Prästlönetillgångarna i Visby Stifts organisation och förvaltningen av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma Prästlönetillgångarna i Visby Stifts ekonomiska situation och att tillse att Prästlönetillgångarna i Visby Stifts organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och Prästlönetillgångarna i Visby Stifts ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av Egendomsnämnden i något väsentligt avseende:

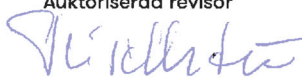
- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot Prästlönetillgångarna i Visby Stift.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot Prästlönetillgångarna i Visby Stift.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för Prästlönetillgångarna i Visby Stifts situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Visby den 2 maj 2024,
Grant Thornton Sweden AB

Anita Levander
Auktoriserad revisor

Per Tellström
Förtroendevald revisor

Ranita Gustavsson
Förtroendevald revisor

Klimateffekter av skogsbruket virkesåret 2023 för Visby stift

Visby stift, med nära 7 500 hektar produktiv skogsmark, är en stor skogsägare. Med förvaltningen av denna resurs följer ett ekonomiskt ansvar, men även krav på att skogen sköts med sikte på bevarande av en levande skogsmiljö och biodiversitet. Andelen löv på stiftets skogar är 13 procent, medan det nationella målet av biodiversitetsskäl satts till ca 20 procent. Stiftets skog sköts med olika grad av miljöanpassning, från förstärkt hänsyn till skog som lämnas till fri utveckling på 31 procent av den produktiva skogsmarken, vilket är långt över genomsnittet i Sverige (5–10 procent).

Idag är klimatfrågorna högt prioriterade. Skogsskötseln är avgörande för den så kallade *kolbalansen* som, tillsammans med substitution av fossila produkter, bestämmer skogens klimatpåverkan. Här presenteras några nyckeltal kring kolbalansen för Visby stifts skogsbruk. Endast produktiv skogsmark ingår i analyserna, eftersom det är den areal skogsförvaltaren påverkar genom sina beslut.

Stiftets skog är en kolsänka. Lagret av kol ökade under 2023 motsvarande 19 800 ton CO₂

Virkesförrådet år 2023, inklusive stående döda träd, är 823 000 m³sk. Det motsvarar 1,2 miljoner ton koldioxid. År 2023 tillväxte skogen med 24 900 m³sk, vilket motsvarar 36 100 ton CO₂. Efter avdrag för utförd avverkning och andra avgångar (totalt 11 700 m³sk) ökade virkesförrådet i den skog som förvaltas av stiftet under 2023 med 13 200 m³sk, motsvarande 19 100 ton CO₂. Ett stort förråd av kol, motsvarande 2,9 miljoner ton CO₂, finns i stiftets skogsmark och förrådet av markkol ökar med drygt 640 ton CO₂ per år. Kolsänkan i skog och mark ökade därmed under året med motsvarande 19 800 ton koldioxid.

Skogsbruk och virkestransporter gav 2023 fossila koldioxidutsläpp på 92 ton

Stiftets skogsbruk leder till utsläpp av koldioxid från fordon, maskiner, plantskolor etc. Under 2023 var det totala utsläppet ca 135 ton koldioxid. Inblandning av biodrivmedel för transportfordon och arbetsmaskiner medför att endast 92 ton är av fossilt ursprung. De största utsläppsposterna är virkestransport och väghållning som står för 38 % samt avverkning och terrängtransport 39 %. Resterande 23 % utsläpp härrör från stiftets skogsvårdsarbeten som markberedning, plantering och röjning.

Virket sänkte utsläppen av fossil CO₂ med över 12 000 ton

Substitutionseffekter av det virke som försålts under 2023 minskade utsläppen av fossil koldioxid med drygt 12 000 ton. Siffran skulle kunna ökas genom ökad avverkning, närmre aktuell tillväxtnivå liksom om en större del av de avverkade trädens biomassa tog tillvara, till exempel i form av skogsbränsle. Detta togs dock under 2023 togs tillvara i ganska stor omfattning. Klimatnyttan kan även ökas genom skötselåtgärder för att öka tillväxten - och därmed kolinbindningen.

Reduktionsplikten på fossila drivmedel minskade 2023 utsläppen av fossil CO₂ med 43 ton. Om biodrivmedel fullt ut skulle användas av åkerierna vid vidaretransporten av virket så kan de fossila utsläppen sänkas med ytterligare ca 30 ton CO₂/år. Om el- eller biobränsledrift används för entreprenörernas persontransporter så kan ytterligare 14 ton fossila utsläpp undvikas.

Reduktionsplikten sänks nu. Det gör att utsläppen från stiftets skogliga arbeten kan befaras öka under kommande år om man inte fattar beslut att frivilligt fortsätta med en högre inblandning av biodrivmedel. Utsläppen från skogsbruksarbeten är dock totalt sett mycket låga i jämförelse med de positiva bidrag som lämnas genom ökad kolsänka, lagring av kol i produkter och genom substitution av fossilintensiva produkter.

KYRKORESERVAT

Redan 1992 invigdes Visby stifts första kyrkoreservat, Salmbärshagen i Stenkyrka. Totalt finns nu 16 kyrkoreservat omfattande 266 ha. Till dessa ska räknas de hävdade ängen som inte ingår i tidigare kyrkoreservat. Staten via Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har löst in skogen på 180 ha.

Reservaten är belägna på följande fastigheter:

Socken	Namn	Areal
Alskog	Prästänget + betesäng	4,3
Anga	Prästänget + f d änge	7,8
Ardre	Ardre annex - sumpskog, våt, hällmark, fornäker och Mullvalds - ängsmark, bete, hävdad äng	51,3 17,9
Hamra	Hamra annex - lövskog m. m.	7,1
Hejde	Hajdgårde - gravfält Kauparve - bokskog	4,4 0,2
Hejnum	F d äng, lövskog, hävdad äng, hällmark	30,3
Lummelunda	Lövskog, f d äng	17,2
Lärbro	Barrskog, bete	35,2
Mästerby	Mästerbyänget – lövskog, f d äng hävdad äng	16,6
Stenkumla	Prästänget – hävdad äng, ravin, bete	6,9
Vall	Gammal barrskog	2,6
Östergarn	Prästänget – hävdad äng, lövskog	19,3
Lojsta	Kyrkbackar och Storänge – lövskog, bete, änge, ravin med barrskog, berg	
Totalt Kyrkoreservat		265,7 ha
Hellvi	Hammarsänget - f d äng, lövskog, hävdad äng	14,7
Stenkyrka	Salmbärshagen – hävdad äng, grov ekskog	30,9
Viklau	Klosteränget syd Halla	3,1
Endre Fjälls	Biotopskydd	2,0
Ardre	Mullvalds änge	4,8
Hejnum	Hejnum hållar	94,3
Gerum	annex	8,7
Hejde	Fonnsänget	15,0
Anga	Trullhalsar, Sandviken	6,2
Totalt naturreservat och biotopsskydd		179,7 ha

Skogstillstånd och Åtgärder

Skogsmark produktiv, ha 7 512 ha

Restriktionsområden

Naturvård orörd (NO)	830 ha	11 %
Naturvård skötsel (NS)	579 ha	7,7 %
<u>Produktion med förstärkt hänsyn (PF) 30 % av arealen medtagen</u>	<u>266 ha</u>	<u>3,5 %</u>
Summa	1 675 ha	22,2 %

	Alla målklasser	Enbart PG o PF
Totalt virkesförråd	823 052 m3sk, 110 m3sk/ha	632 967 m3sk, 105 m3sk/ha
Årlig tillväxt, m3sk	26 541 m3sk	23 667 m3sk
Tillväxt	3,6 m3sk/ha och år	3,9 m3sk/ha och år
Medelbonitet	3,7 m3sk/ha	3,9 m3sk/ha
Trädslagsfördelning	Tall 78 %	Tall 83 %
	Gran 8 %	Gran 8 %
	Löv 8 %	Löv 5 %
	Ädellöv 6 %	Ädellöv 4 %

Avverkning, volym m3sk	2023	2022	2021	2020	2019
Gallring	1 911	3 815	3 476	5 510	5 500
Föryngringshuggning	7 823	3 977	4337	15 225	15 001
<u>Övrig avverkning</u>	<u>10</u>	<u>137</u>	<u>367</u>	<u>1 239</u>	<u>1 238</u>
Summa	9 734	7 929	8 180	21 974	21 739

Skogsvård	2023	2022	2021	2020	2019
Nyplantering, ha	53	36	22	47	21
Antal plantor, st	121 275	82 150	50 750	107 800	47 150
Hjälpplantering st	6 650	1 200	2 800	3 500	55 200
Röjning, ha	33	39	31	45	31

Uträkning utdelning PLT 2023

för utbetalning under 2024

Total utdelning
för året

4 500 000

Andelsägare, andelstal och utdelning

Pastorat	Andelstal	Utdelning Pastorat	Utdelning nationell nivå	Total utdelning
Burs	4,233	95 242,50	95 243	190 485
Romaklosters Pastorat	27,855	626 737,50	626 738	1 253 475
Eskelhem	6,688	150 480,00	150 480	300 960
Fardhem	5,392	121 320,00	121 320	242 640
Garde	7,312	164 520,00	164 520	329 040
Klinte	8,187	184 207,50	184 208	368 415
Norra Gotlands Pastorat	24,332	547 470,00	547 470	1 094 940
Stenkumla	4,242	95 445,00	95 445	190 890
Sudrets pastorat	8,797	197 932,50	197 933	395 865
Visby domkyrkof	2,962	66 645,00	66 645	133 290
Summa	100,00	2 250 000	2 250 000	4 500 000